

< domovská stránka />

ondřej.neumajer.cz

OHLEDNUTÍ ZA DISTANČNÍ VÝUKOU

Řídící výbor
MAP Praha 12 pokračuje
17. prosince 2020

Ondřej NEUMAJER

<http://ondrej.neumajer.cz/>
ondrej@neumajer.cz

**„80 % úspěchu
je dorazit tam,
kam máte.”**

Woody Allen.

**distanční
vzdělávání**

**online
výuka**

e-learning

**synchronní/
asynchronní
výuka**

**online/
offline
výuka**

**hybridní
výuka**

**distanční
vzdělávání**

**online
výuka**

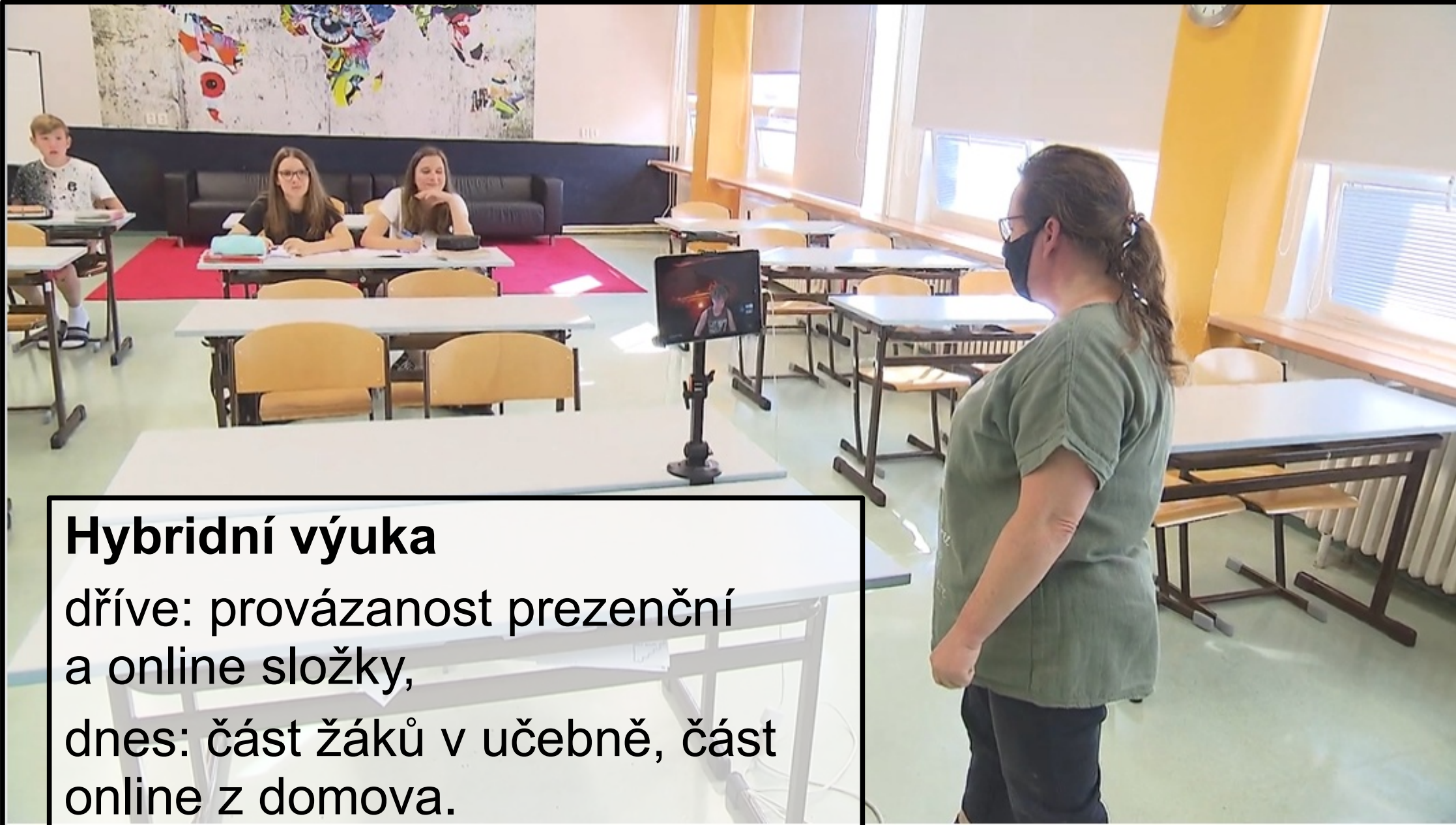
e-learning

**synchronní/
asynchronní
výuka**

**online/
offline
výuka**

**hybridní
výuka**

Hybridní výuka

dříve: provázanost prezenční
a online složky,

dnes: část žáků v učebně, část
online z domova.

Epidemiologické opatření, **didakticky problematické**.
Vhodné metody: jako v málotřídní škole, převrácená třída...

Distanční výuka

3. LISTOPADU 2020 8:13 | [LIDOVKY.CZ](#) > [ZPRÁVY](#) > [DOMOV](#)

Distanční výuka na učilištích je katastrofa, shodují se jejich zástupci

16. LISTOPADU 2020 5:00 | [LIDOVKY.CZ](#) > [ZPRÁVY](#) > [DOMOV](#)

Během výuky se objevuje například porno, říká expert. Učitelé jsou často bezmocní, s počítači tolik neumí

Novinky.cz » Věda a školy » Výuka online je problematická, snad nepotrvá déle, doufají zástupci škol
Výuka online je problematická, snad nepotrvá déle, doufají zástupci škol
13. 10. 2020, 12:29 – Praha • Aktualizováno 13. 10. 2020, 12:50 – Filip Šára, [Novinky](#), ČTK

📌 **Koronavirus** 📌 **Školství** 23. listopadu 2020 13:49

Deník N – rozumět lépe světu

„Naprosté šílenství.“ Školy tápou, jak učit maturanty i jak dál zvládat online výuku

MARKÉTA BOUBÍNOVÁ

[+](#) Odebírat e-mailem

iDNES.cz / ZPRAVODAJSTVÍ

[Domácí](#)

[Zahraničí](#)

[Krimi](#)

[Kraje](#)

[Ekonomika](#)

[Kultura](#)

[Finance](#)

Premium

Generace nevzdělaných dětí. Jen málokdo dělá při distanční výuce pokroky

**Představujeme
první absolventy
distanční výuky**

Výzkumy: distanční vs. prezenční vzdělávání

Jeden z důvodů: *Kvalita a efektivita distančního vzdělávání je přímo podřízená úrovni didaktického zpracování různých typů studijních materiálů, které musí nahrazovat studujícím chybějící interakci z přímé kontaktní výuky.*

Evaluating the Effectiveness of Distance Learning: A Comparison Using Meta-Analysis

Mike Allen ✉, Edward Mabry, Michelle Mattrey, John Bourhis, Scott Titsworth, Nancy Burrell

Journal of Communication, Volume 54, Issue 3, 1 September 2004, Pages 402–420,
<https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2004.tb02636.x>

Published: 10 January 2006

“ Cite Permissions Share ▼

Abstract

This article uses meta-analysis to summarize the quantitative literature comparing the performance of students in distance education versus traditional classes. The average effect (average $r = .048$, $k = 39$, $N = 71,731$) demonstrates that distance education course students slightly outperformed traditional students on exams and course grades. The average effect was heterogeneous, and the examination of several moderating features (presence or absence of simultaneous interaction, type of channel used in distance education, and course substance) failed to produce a homogeneous solution. The results demonstrate, however, no clear decline in educational effectiveness when using distance education technology.

Nevytvářejme si vztah k distančnímu vzdělávání podle nouzového stavu, upozorňuje Lucie Rohlíková

Vedoucí Celoživotního a distančního vzdělávání ZČU se ohlíží za uplynulými třemi měsíci zavřených škol a on-line distanční výuky.

S nástupem koronavirové krize a přerušením výuky na českých školách podalo oddělení Celoživotní a distanční vzdělávání (CŽV) Západočeské univerzity v Plzni pomocnou ruku Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Didaktici s ministerstvem spolupracovali na vytvoření podporných materiálů pro zajištění on-line výuky, ale nebyl to zdaleka jediný způsob, jakým se na zvládnutí krize podíleli.

Vedoucí CŽV Lucie Rohlíková se nyní za uplynulými třemi měsíci ohlíží. „V posledních dnech až týdnech ze všech stran slyšíme o bilancování výuky, která během nouzového stavu probíhala on-line. Očividně se myslí na to, že teď už víme, co je distanční výuka a můžeme tedy rozhodnout, zda ji budeme v budoucnu realizovat, nebo ne“. Ale víme to opravdu? Ptá se.

Odborníci CŽV kromě spolupráce s ministerstvem například spolu s Fakultou pedagogickou ZČU sestavili desítku zásad, kterých se držet při on-line výuce, přičemž o využití infografiky pro základní a střední školy pak požádala například Česká školní inspekce. Zájemcům z vysokých škol otevřeli kurzy vysokoškolské pedagogiky, o distanční výuce diskutovali pracovníci ZČU během webinářů Pedadesk on-line. Série článků Příklady dobré praxe on-line výuky na ZČU osvětlovala, jak lze při on-line výuce využívat moderní nástroje od LMS Moodle přes YouTube po Google Meet. Pracovníci CŽV poskytli také velké množství individuálních konzultací a díky mediálnímu a technickému pomoci k distančním aktivitám jednotlivých vyučujících a studentů. Získání a technické podpory se dostalo i lektorům Univerzity třetího věku ZČU, takže ani její posluchači o přednášce nepřehli.

Podle Lucie Rohlíkové to ale nemůžeme znamenat, že teď opravdu víme, co je kvalitní, dobře promyšlené distanční vzdělávání založené na připravených špičkových výukových materiálech a vzdělávacích zdrojích: „Opravdu jsme realizovali nebo zažili distanční vzdělávání a podporou fundovaného vyučujícího znalého technických možností on-line výuky a psychologických a didaktických aspektů on-line vzdělávání? Distanční vzdělávání, do kterého se studující hlásí po ztrátě úvaze, s konkrétní motivací a na základě svých předchozích znalostí, dovedností a vybavení potřebnou technickou? Distanční vzdělávání, které má možnost využívat asynchronní i asynchronní e-learning v kombinaci s prezenčními tutoriály, prací, laboratorním cvičením i prezenčním výstupním hodnocením získaných dovedností studentů?“.

Jaroslav si jistě, že naše první pokusy o kontakt se studenty na dálku, o zapojení technologií, se kterými jsme se sami seznámili den předem, a způsobem, který jsme spontánně nastavili, nám dávají možnost uvažovat z toho na obecnou kvalitu distančního vzdělávání jako formy studia?“.

Received 29 Oct 2005; revised manuscript received 6 Feb 2006.

1

Víme, o čem se bavíme?

Distanční vzdělávání – forma učení, kde žák není pod bezprostředním dohledem učitele, nicméně využívá plán, vedení a konzultace se školou. Tedy samostudium, silně závislé na **didakticky kvalitním návrhu materiálů**.

ve skutečnosti ve školách probíhá...

Nouzová výuka na dálku/distanční – (emergency remote teaching) – vzdělávání uskutečňované dočasně alternativním způsobem v důsledku mimořádných okolností.

Nouzová distanční výuka

Charakteristiky

- osobní přítomnost žáků ve škole **není možná**,
- **proměnlivost** vzhledem k epidemiologické situaci,
- náhlé, dopředu **nejisté zahájení**,
- **nedostatek času** vše předem bezchybně připravit,
- **různorodé domácí zázemí žáků**, které může škola ovlivnit jen omezeně.

Cílem nejsou robustní vzdělávací podmínky, ale **dočasný (nouzový) přístup k výuce** a podpora způsobem, který lze **rychle nastavit a spolehlivě provozovat** během mimořádných okolností.

**CO JSME SE
O VZDĚLÁVÁNÍ NA DÁLKU
DOZVĚDĚLI A CO SE NAUČILI**

Známe důvody absence komunikace žáků se školou

- chybějící počítač
- chybějící připojení k internetu
- nízká motivace některých žáků ke vzdělávání
- nekomunikace ze strany rodičů

Důsledek: prohlubování vzdělávacích nerovností...

Největší problém: zvyšující se nerovnosti

Další prohlubování vzdělávacích nerovností **mezi žáky** – „rovnost šancí“.

Velké rozdíly **mezi školami** – dobré školy (s dobrými řediteli) zareagovaly perfektně.
ČŠI: „...úroveň pedagogického řízení v jednotlivých školách je v tomto směru velmi různá“.

Zvětšující se rozdíly **mezi kraji**

ČŠI: „Realizace vzdělávání na dálku prohloubila rozdíly mezi pozitivy a negativy u jednotlivých krajů“.

Víme, jak na přechod školy na distanční výuku

- **Sjednotit komunikaci** – vhodné nástroje,
- **zaškolit** v práci s nástroji ped. pracovníky,
- sestavit písemná **pravidla online komunikace**, vyžadovat jejich **dodržování**,
- zajistit dostatek času na **přípravu distanční výuky**, zejm.:
 - **redukovat** vzdělávací obsah (ŠVP),
 - vytvořit rozvrh – přiměřený **mix synch. a asynch. výuky**.

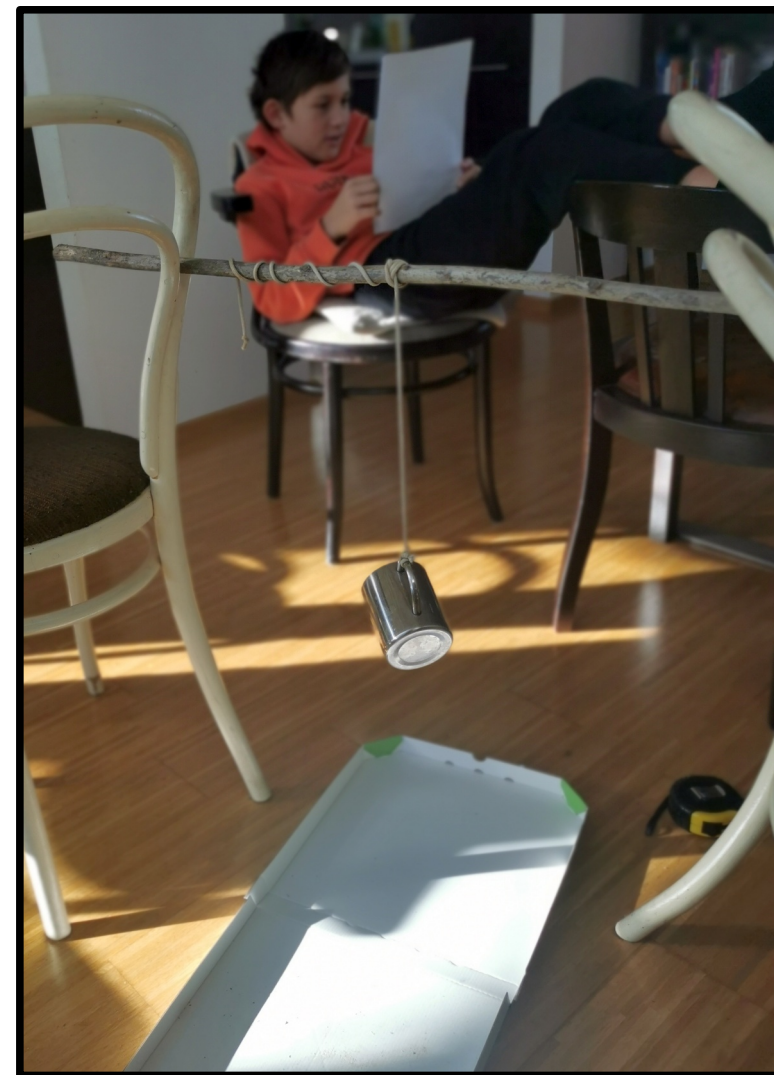

Maxima dle metodiky MŠMT:

- MŠ – 30 min.,
- 1. stupeň ZŠ – 1 hod.,
- 2. stupeň ZŠ – 3 hod.

Již známe metodická doporučení pro učitele

- Poskytovat **průběžně zpětnou vazbu** každému žákovi k jeho práci a učení, vyžadovat **sebehodnocení** žáků dle stanovených kritérií.
- nabízet žákům možnost **individuálních konzultací**,
- upřednostňovat **menší skupiny** po kratší čas (např. místo 45 min. s 30 dětmi, 3×15 min. s 10 dětmi),
- **zjišťovat názory** žáků, rodičů i učitelů na průběh výuky,
- podporovat **spolupráci v on-line prostředí** – žákům chybí i běžná zpětná vazba od spolužáků.

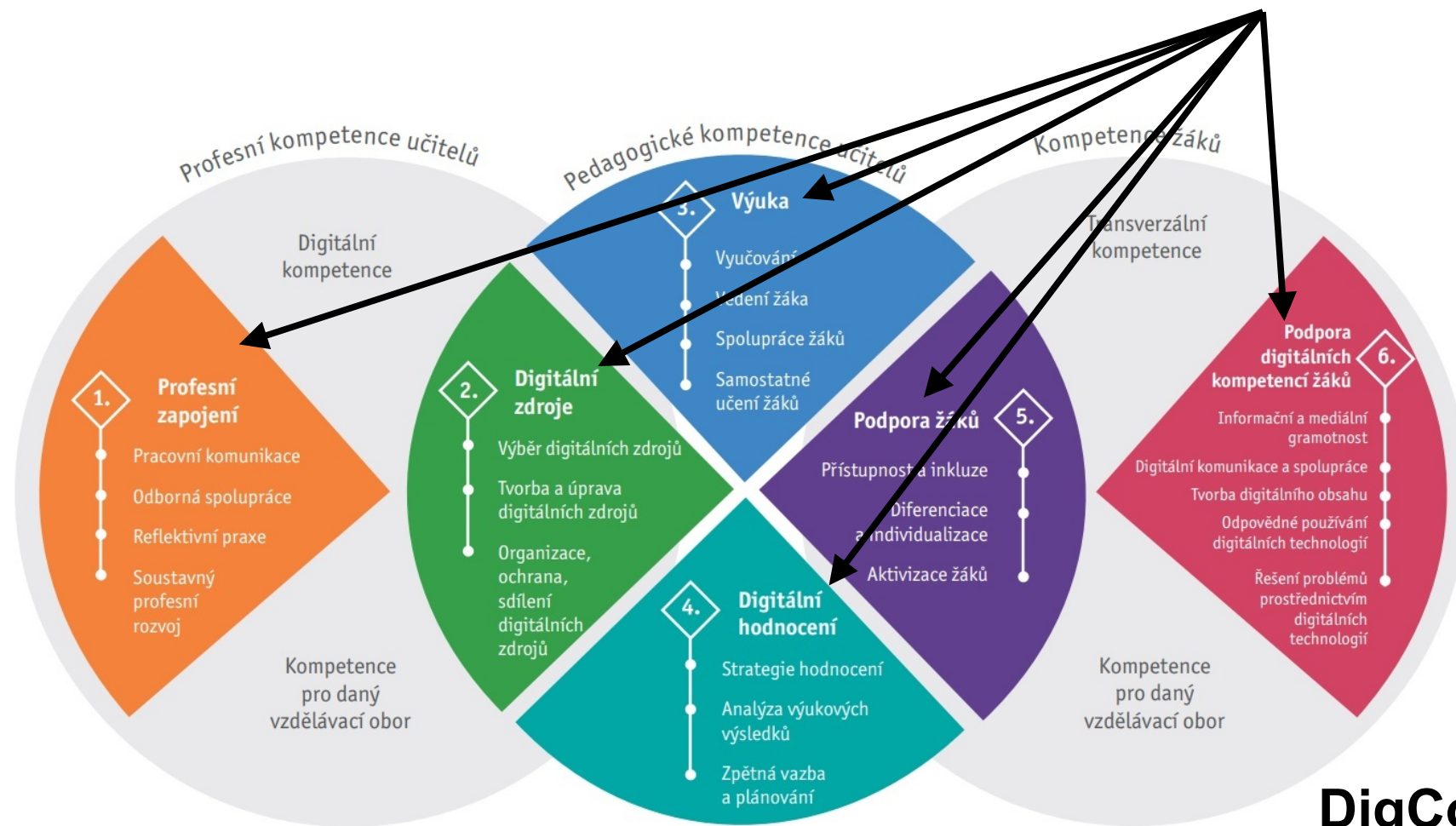
Nápomocné otázky k distanční výuce

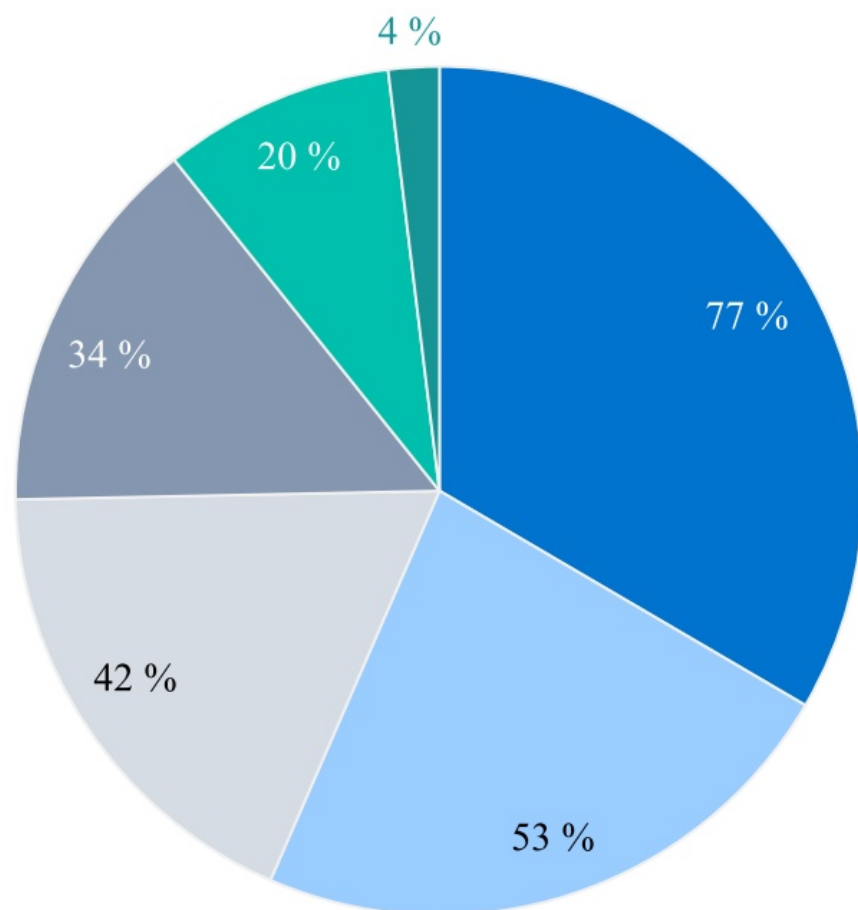
- Jak vedení škol zjišťuje, jak probíhá výuka?
 - Online dotazníky? Online hospitace?
 - Jak spolupracuje online učitel s asistentem?
 - Jak probíhá párová výuka online?
 - Kdo učitelům pomáhá s technickými problémy, kdo s metodickými?
 - Mají rodiče průběžné informace o prospívání jejich dítěte?
 - Na čem lze rozpoznat, že má výuka dopad na učení dětí?
-

Učitelé nikdy v minulosti nebyli připravováni na vzdělávání,
kdy budou **fyzicky odděleni od svých žáků**.
Pro všechny zcela nová situace.

DIGITÁLNÍ KOMPETENCE UČITELŮ

Komunikace učitelů s žáky během distanční výuky

- e-mailem nebo předáváním psaných vzkazů
- pomocí výukové platformy (MS Teams, Google Classroom apod.)
- telefonicky, případně sms
- pomocí sociálních sítí (Instagram, Facebook, Whatsapp apod.)
- pomocí programu Bakaláři
- pomocí intranetu

Dynamický vývoj videokonferenčních SW v roce 2020

Zásadní vylepšení pro synchronní výuku, např.:

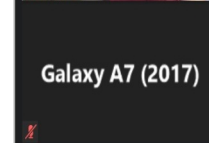
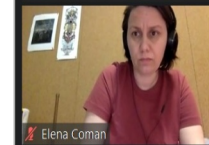
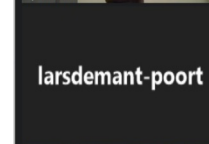
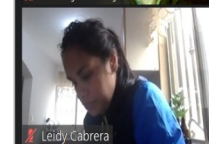
- počty současně připojených účastníků,
- kvalita přenosu,
- ceny licencí – dříve prémiové funkce,

Nové funkce:

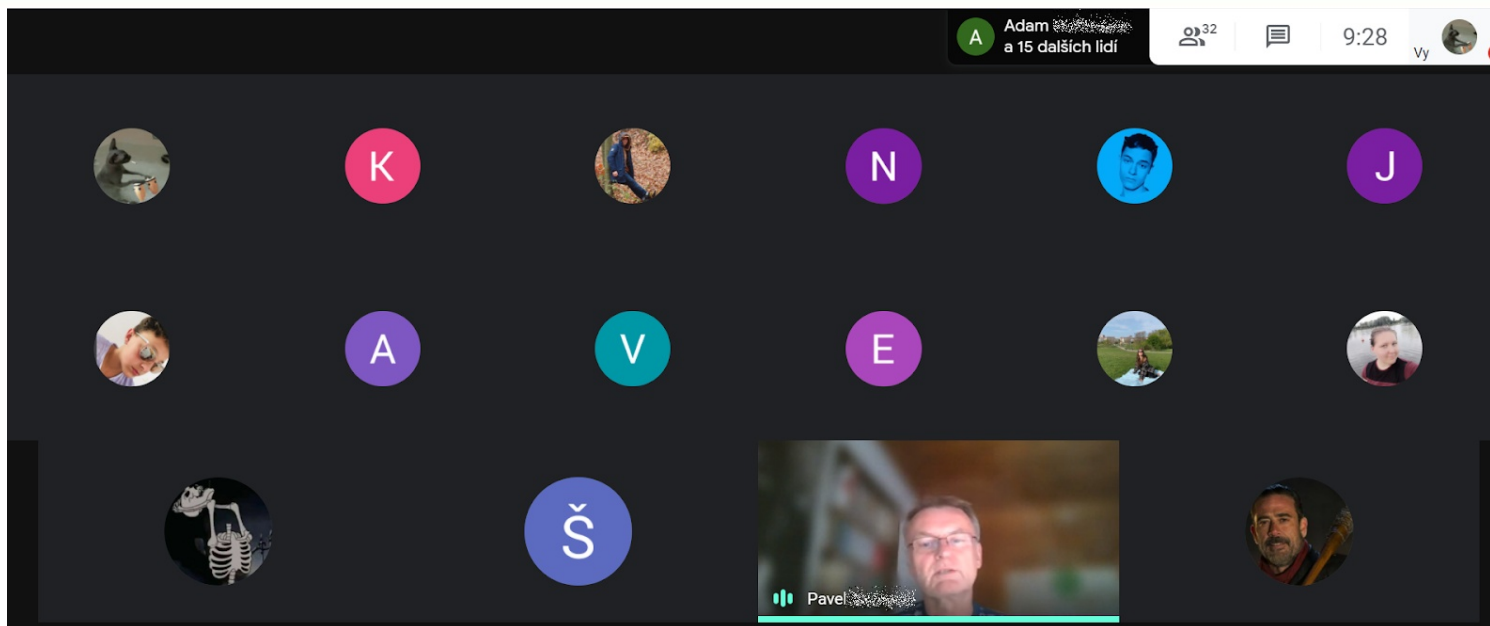
- chat,
- sdílení obrazovky,
- přehrávání videa – systémový zvuk,
- změna pozadí – obrázek, video, rozmazání,
- bezpečnost – heslo, doména, předsálí...,
- pořizování záznamu,
- hlášení se o slovo,
- sdílená nástěnka – *whiteboard, jamboard*,
- skupinové/dílčí místnosti – *breakout rooms...*

možnosti Google Hangout v 2016

výuka na dálku ≠ videokonference

4 z 10
žáků
na II. stupni

se v on-line prostředí
s většinou učitelů
neviděli ani neslyšeli;
dostávali od nich
pouze informace
elektronickou formou

ČŠI, 15. 12. 2020

Problémy videokonferencí ve výuce:

- pro děti **extrémně náročné** – na koncentraci a pozornost, na digitální kompetence, na domácí zázemí...,
- častá adaptace očí na různé barvy, kontrast, velikost písma → **překrvení a suchost očí** (bez mrkání), **bolest hlavy**...,
- **chybí gesta a oční kontakt** (pohled do kamery),
- nejčastěji instruktivní/frontální výuka,

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE Z VÝUKY NA DÁLKU

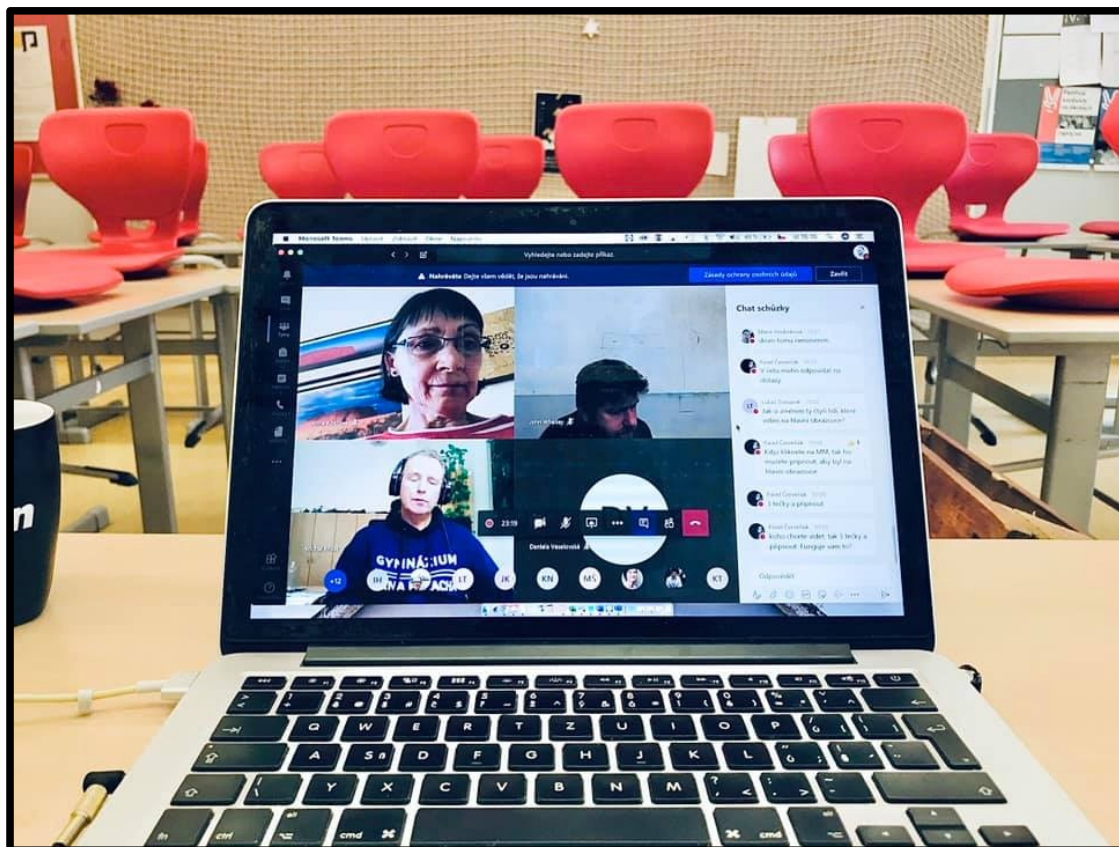
ZŠ Litoměřice, B. Němcové: synchronní setkávání se žáky

The screenshot shows a Google Meet interface. At the top, the name 'Pavla Štefanová má slovo' is visible. The main area is divided into two parts: on the left, a shared Google Jamboard titled 'Mince' is displayed, showing a 3x3 grid of numbers with red 'X' marks over them; on the right, a grid of 20 video feeds shows students, many wearing witch hats. At the bottom right, a chat window for 'Barbora' is open.

4	5	6
7	10	11
12	15	20

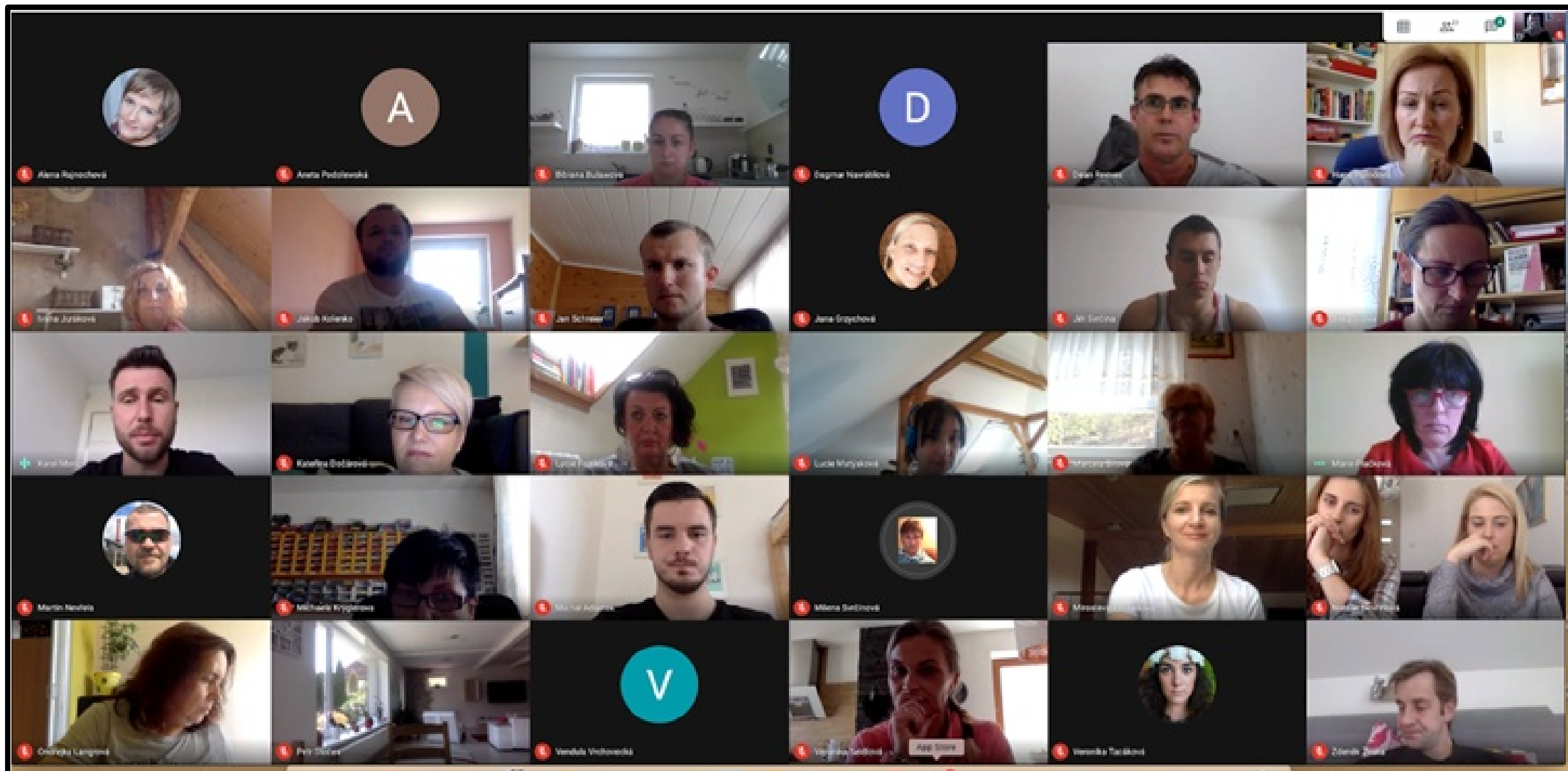
- vedení ihned zajistilo notebooky všem učitelům a asistentům,
- jako platformu zvolili G Suite (Google Učebna), stanovili pravidla a nouzový rozvrh výuky%,
- zástupce ředitele proškolil učitele ve výuce na dálku,
- cílem zejm. udržovat žáky ve spojení se školou, podporovat jejich studijní návyky.

Soukr. gymn. Jana Palacha, Praha 1: třídní schůzky online

- Akce „Pozvi rodiče ke svému počítači“ s cílem vysvětlit, jak probíhá výuka,
- využili Microsoft Teams, který využívají ve výuce,
- přítomen byl i školní ICT koordinátor jako technická podpora účastníků,
- sešly se celé rodiny, někteří z obýváku, kanceláře, zahrady či automobilu,
- ředitel navštívil postupně všechny virtuální místnosti,
- akce vyhodnocena jako velmi úspěšná, škola zvažuje opakování.

ZŠ Ludgeřovice: online porady pedagogů

- G Suite škola používá od roku 2014, přechod na online výuku snadnější,
- Google Meet dosud příliš nepoužívali,
- druhý den po vyhlášení nouzového stavu online porada učitelského sboru v Meetu,
- ředitel školy všem předvedl možnosti aplikace,
- pokračovala série pravidelných každotýdenních hodinových online porad.

Co díky pandemii dnes už víme

- Školy tu jsou také proto, aby mohli rodiče chodit do **práce** a děti být **fyzicky spolu**,
- online výuka vzala **mocenské nástroje** z rukou učitelů,
- žáci se učili **řídít si vlastní učení** – plánovat úkoly, ovládat motivaci, zvládat neúspěchy, učit se z chyb...,
- ukázalo se, jak **rychle mohou změny přicházet**, a zároveň, jak na ně umíme v 21. století reagovat a změnit **zaběhlé způsoby vzdělávání**,
- technologie již navždy zůstanou **součástí běžné výuky**.

Inspirace, zkušenosti, vzdělávání...

Na internetu velké množství informací, doporučení a zkušeností, často ve formě videí z webinářů. Za všechny doporučuji web MŠMT a NPI:

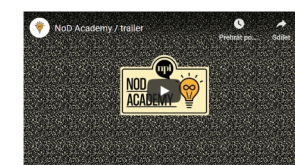
<https://koronavirus.edu.cz/>

inspirace, diskuze a spolupráce

Hledáte pomoc s vedením školy v době koronaviru?
Jsme tu pro vás.

nejčtenější příspěvky

informace a FAQ	bezpečnost online	virtuální škola	NoD Academy	psychologická pomoc
Nejčtenější dotazy a jasné odpovědi. Přehledná.	Informace k zabezpečení online výuky.	Učební materiály pro distanční výuku.	Nový rozměr distančního vzdělávání.	Psychologická pomoc pro učitele i rodiče.

NoD Academy

Divadlo NoD spolu s Národním pedagogickým institutem ČR připravili projekt NoD Academy, jehož cílem je obohatit distanční vzdělávání a nabídnout novou formu výuky pedagogům i jejich žákům.

Přehrajte si záznamy z přednášek odborníků, kteří odprezentovali svou masterclass v živě streamovaném přenosu z karanténou uzavřeného divadla NoD.

První část videí už je doplněna o projektové listy a další odkazy, které mohou učitelé i žáci využívat v rámci distanční výuky. Na druhé vlně se pracuje.

[přejít na NoD Academy](#)

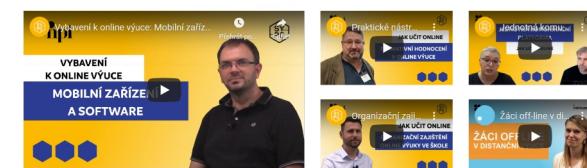
#NaDalku | edu.cz

edu.cz je informační portál ministerstva školství, který vytváří jednotný kanál pro sdílení informací o vzdělávání pro širokou veřejnost.

Kromě jiného zde najdete materiály a odkazy z projektu #NaDalku, který vznikl ve spolupráci s NPI ČR a řadou dalších partnerů v době první vlny pandemie koronaviru na jaře roku 2020.

nejsledovanější videa

Chcete dostávat newsletter s výběrem nejčtenějších článků? Zanechte nám svůj e-mail.

Zadejte e-mail

souhlas se zpracováním osobních údajů

Vyberte typ vaší školy

Odeslat

**„80 % úspěchu
je dorazit tam,
kam máte.”**

Woody Allen.

Učit se naplno a s radostí

Učitel naživo

